

Postępowanie w sytuacjach konfliktowych „człowiek-wilk”

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie w związku otrzymywanymi sygnałami od mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego oraz informacjami dotyczącymi obserwacji wilków w sąsiedztwie siedzib ludzkich i sytuacji potencjalnie niebezpiecznych przedstawia poniższe informacje:

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym ścisłej ochrony tego gatunku jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku (Dz. U. z 2016 r, poz. 2183) w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Polska populacja wilka została wymieniona również w załączniku II i IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. **Wilk jest zwierzęciem podlegającym ścisłej ochronie na obszarze całego kraju.**

Wilk, choć jest drapieżnikiem, który z racji swoich uwarunkowań (rozmiar, uzębienie, szybkość) może być niebezpieczny dla człowieka. Z reguły spotkania człowiek-wilk są rzadkie. Z natury jest zwierzęciem płochliwym i zachowującym dystans do człowieka. Zdarzają się sytuacje, że niektóre wilki podchodzą blisko zabudowań oraz zagryzają bądź porywają zwierzęta gospodarskie, w tym psy. Należy mieć na uwadze, że nie zawsze muszą to być dzikie wilki, lecz również zdziczałe wążsające się psy. Mogą być to także wilki chore lub osobniki które straciły naturalny instynkt bojaźni wobec człowieka np. w wyniku dokarmiania ich przez ludzi. Nie należy zatem podejmować pochopnych działań zmierzających do eliminacji osobników tego gatunku, kiedy nie jest to zasadne. Wszystkie niebezpieczne zdarzenia, które charakteryzują nietypowe zachowania wilka, wymagają jednak wyjaśniania, a przede wszystkim natychmiastowej reakcji.

Jak postępować w przypadku spotkania wilka?

W sytuacji, kiedy drapieżnik przygląda się człowiekowi wzbudzając niepokój lub podchodzi na odległość mniejszą niż 30 metrów, należy:

- unieść ręce i machać nimi szeroko w powietrzu -to sprawi, że sylwetka będzie lepiej widoczna, a zapach szeroko się rozprzestrzeni,
- krzyczeć głośno, ostrym tonem w stronę wilka - to pozwoli mu się zorientować, że ma do czynienia z człowiekiem i że nie jest mile widziany,
- jeśli zwierzę nie reaguje i zamiast oddalić się, podchodzi bliżej, rzucać w niego będącymi w zasięgu ręki przedmiotami, grudami ziemi, patykami lub kamieniami,
- wycofać się spokojnie; można przyspieszyć dopiero gdy mamy pewność, że zwierzę jest daleko i stracił zainteresowanie.

Gdy istnieje taką możliwość, zaleca się zrobienie zwierzęciu zdjęcia i zawiadomienie o zdarzeniu Urząd Miejski w Kisielicach, Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska i Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”.

W razie wystąpienia zagrożenia dla mienia lub życia, należy zachować szczególną ostrożność i przestrzegać wytycznych przedstawionych w tabeli.

zachowanie	Ocena	zalecane działania
Wilk wielokrotnie pozwala podejść do	Sytuacja wymaga uwagi.	Analiza sytuacji. Rozważyć użycie środków

siebie na odległość poniżej 30 m.	Wskazuje na silną habituację. Możliwe problemy wynikające z warunkowania pozytywnego (np. przywabiania wilka pokarmem).	odstraszających (kule gumowe i pociski hukowe) oraz zniechęcających do korzystania z resztek pokarmu.
Wilk wielokrotnie sam podchodzi do ludzi na odległość poniżej 30 m. Przejawia zainteresowanie ludźmi.	Wymaga uwagi / sytuacja krytyczna. Warunkowanie pokarmowe i silna habituacja mogą prowadzić do eskalacji zachowań zuchwałych u wilka. Może się pojawić ryzyko poranienia ludzi.	Wnikliwa analiza przyczyn tej sytuacji! Należy szybko wdrożyć działania odstraszające (kule gumowe i pociski hukowe). Jeśli działania odstraszające są nieskuteczne, szybko przeprowadzić usunięcie wilka i zlikwidować przyczyny tej sytuacji (np. dokarmianie, nielegalne przetrzymywanie)!
Wilk atakuje lub rani ludzi nie będąc sprowokowanym.	Sytuacja niebezpieczna.	Natychmiast usunąć wilka (poprzez odstrzał lub odlów). Przeprowadzić wnikliwą analizę przyczyn i zlikwidować je!

Osoby zamieszkujące miejscowości, w których widywane są wilki nie powinny wyrzucać odpadków z gospodarstw domowych w pobliżu zabudowań, odpady powinny być składowane w pojemnikach na odpady zabezpieczone przed dostępem dla zwierząt. Mieszkańcy powinni również zwiększyć nadzór nad psami oraz innymi zwierzętami gospodarskimi, poprzez zamykanie ich w pomieszczeniach lub zagrodach.

Pomimo wysokiego statusu ochrony wilka w Polsce w sytuacjach konfliktowych i niebezpiecznych, dopuszczana jest ingerencja człowieka. Zgodnie z **art. 56 ust. 1 i 2 Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.) istnieje możliwość uzyskania zezwolenia na odstąpienie od zakazów obowiązujących wobec wilka, w celu wyeliminowania powodowanego zagrożenia, np. umyślne płoszenie czy zabijanie. W zakresie umyślnego płoszenia zezwalanie wydawane jest przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, natomiast w zakresie umyślnego zabijania przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zezwolenia takie mogą być wydawane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunku oraz przy spełnianiu jednej z przesłanek indywidualnych, tj. ograniczenie poważnych szkód w mieniu czy też interes zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

W ramach projektu pod nazwą „Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez bobry w gospodarstwach rolnych i mieniu oraz zabezpieczenie zwierząt gospodarskich przed wilkami

na terenie Województwa Warmińsko-Mazurskiego” osoby narażone na ataki wilków mogą otrzymać materiały do wykonania trwałych i półtrwałych zabezpieczeń gospodarstw.

W celu uzyskania dokładniejszych informacji zalecamy kontakt z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Olsztynie lub Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. Numery telefonów i adresy mailowe dostępne są na stronie <https://www.gov.pl/>.

Więcej informacji można uzyskać również w Urzędzie Miejskim w Kisielicach pod nr tel: 55 2785522